

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Rozdział I	
Armia szwedzka Karola Gustawa	11
„Spadek” po Lwie Północy	11
Rajtaria, dragonia, piechota	14
Artyleria i jednostki wsparcia	16
Dyscyplina i morale	18
Taktyka walki	20
Rozdział II	
Armia Koronna w przededniu inwazji szwedzkiej	23
Organizacja wojska	23
Wojska państwowe i niepaństwowe	29
Jazda	36
Piechota	40
Artyleria	42
Taktyka i szkolenie	43
Rozdział III	
Pole walki – Wielkopolska właściwa	46
Warunki naturalne, geograficzne i obronne	47
Administracja i samorządy województw poznańskiego i kaliskiego ...	51
Starosta generalny Wielkopolski	56
Jan Piotr Opaliński z Bnina herbu Łódzia – wojewoda podlaski	59
Wielkopolska właściwa i jej specyfika	61

Rozdział IV**Sytuacja polityczno-militarna państwa**

polsko-litewskiego w 1655 roku	62
Problemy z Kozakami, Tatarami i Moskwą	62
Plany wojenne Królestwa Szwecji	68
Wielkopoleanie wobec zagrożenia szwedzkiego	70

Rozdział V**Przygotowania do obrony i kapitulacja**

pod Ujściem (28 kwietnia – 25 lipca 1655)	73
Sejmik szlachecki w Środzie 28 kwietnia 1655 roku i jego następstwa	73
Postanowienia sejmu walnego 19 maja – – 20 czerwca 1655 roku co do obrony Rzeczypospolitej	78
Realizacja uchwały średzkiej	79
Najazd armii Wittenberga i hańba pod Ujściem	87

Rozdział VI**Wycofanie i kontratak. Powstanie ruchu**

partyzanckiego na obszarze Wielkopolski właściwej (październik 1655 – marzec 1656)	93
Sytuacja po kapitulacji pod Ujściem	93
Opanowanie Kościana i śmierć królewskiego szwagra	98
„Powstańcie tedy już [...] przeciwko temu nieprzyjacielowi	102
Akt konfederacji we Wrocławiu 15 marca 1656 roku	105

Rozdział VII**Wielkopolski ruch oporu**

(marzec 1656 – wrzesień 1656)	108
Zdobycie Leszna i śmierć jego mieszkańców	108
Pójście za ciosem	110
Wojna partyzancka przeciwko Brandenburgczykom	116
Podsumowanie pierwszych miesięcy partyzancki	119

Rozdział VIII**Organizacja samorządowych formacji****zbrojnych i odbicie Poznania****(wrzesień 1656–czerwiec 1657)** 122

Sejmiki ziemskie pod oblężonym Kaliszem

w sierpniu i we wrześniu 1656 roku 122

Popis szlachty wielkopolskiej pod Kaliszem

27 października 1656 roku. 128

Wyzwolenie województwa kaliskiego 131

Wyprawa do Marchii Brandenburskiej

i rozmowy w Sulęcinie 131

Postanowienia sejmików ziemskich w 1657 roku

w sprawie dalszego funkcjonowania

samorządowych formacji zbrojnych 135

Odzyskanie Poznania z rąk Brandenburczyków –

koniec okupacji Wielkopolski właściwej 149

Rozdział IX**Udział wojsk wielkopolskich w dalszych****działaniach zbrojnych przeciwko Szwedom****(1657–1659)** 159

Formacje wielkopolskie w wyprawach

Stefana Czarnieckiego na Pomorze 160

Porządkowanie spraw skarbowo-wojskowych

w województwach wielkopolskich 164

Losy zaciągów samorządowych w 1658 roku 166

Rok 1659 – zakończenie walk ze Szwedami 171

Drogo okupiony sukces.

Krótki bilans drugiej wojny północnej 175

Zakończenie 179**Aneks** 187**Kalendarium** 192**Bibliografia** 203**Indeks osób** 213**Indeks geograficzny** 221